

Organ för svenskarna i Estland.

Ungdomen och ungdomsföreningarna.

Vi ha åter börjat ett nytt år. Liksom alla föregående har även detta fört med sig en del problem, som vänta på sin lösning. Vi känna på oss, att våra krafter ha vuxit inom oss under det nya året och att vi nu med nytt mod skola gripa oss an de uppgifter, som stå framför oss. Vi skola taga igen, vad vi ha försummat under det föregående året. I främsta rummet skola vi taga igen, vad vi ha försummat på våra ungdomsföreningars arbetsfält.

Låt oss tänka på den ställning, som vår bygdeungdom har! Är den icke betydligt vanskeligare, än vad fallet var för ett par årtionden sedan? Utan tvivel gör även den nu rådande krisen, som kastar en stark slagskugga över ungdomens förhoppningar och drömmar, sitt härtill. Man förstår så väl, om ungdomen känner sig rotlös och får en böjelse till att se livet i svart; ehuru det naturliga annars vore att se livet från den ljusa sidan. Vårt ansvar gentemot ungdomen och likaså våra förpliktelser bli under sådana förhållanden större än någonsin. Vi måste i mycket högre grad, än tidigare varit fallet, försöka sätta oss in i och lära oss förstå ungdomsfrågan. Det går icke att bara rycka på axlarna eller att uttala sitt gillande eller ogillande om ungdomens göranden och låtanden. Och ännu mindre går det att i bästa fall skänka den ett överlägset medlidande. — Nej! — Vi måste

göra oss väl förtrogna med den ställning, vari vår svenska bygdeungdom befinner sig. Det är vår plikt att hjälpa den med de många problemen, som ställa sig i dess väg. Det gäller att minnas, att förutsättningarna för vår ungdoms utveckling äro helt andra nu, än de voro för ett par årtionden sedan. Men ha vi ett verkligt intresse för att försöka förstå vår bygdeungdom, att skänka den tillgivenhet och tro, då skola vi också lyckas i att leda och hjälpa den. Då kunna vi även tro på framtiden och hoppas något av vår bygdeungdom.

Våra ungdomsföreningar ha även här en viktig uppgift att fylla. Det har t. o. m. visat sig att ungdomsföreningarnas arbetsmetoder ha förmått tillfredsställa bygdeungdomens krav på livet. Föreningsarbetet har gett medlemmarna en känsla av styrka. Det är icke det minst viktiga i vår ofta hårda kamp i en hård tid. Det kan nog ibland synas lönlöst att våga tro, att ungdomsföreningarna skola kunna stävja och rädda det, som synes dömt att gå under, men då vi alla organisera oss till kamp för gemensamma mål och i kraft av den kärlek, som naturen nedlagt i våra bröst, vilja rädda vår hembygd, lyckas vi även göra det. Säkerligen! Styrkta av att höra samman, sträva vi för samma mål. Vi känna, hur vår samhörighetskänsla stärkes, när vi ge-

mensamt få arbeta för kulturella och ideella mål. Ungdomsföreningsarbetet hämtar kraft och glädje ur hängivenhetens aldrig sinande källa. Föreningsmedlemmarna få intresse för tidens frågor. Vid diskussioner och föredrag får åter medlemmarnas kunskapsbegär näring, som ger föreningsmedlemmarna nya insikter och fördjupat vetande.

Men våra föreningsmedlemmar få icke blott vara de mottagande, utan de få även lära känna givandets glädje. De måste lära sig arbeta för föreningen i sin helhet. Och jag tror, att den, som engång inskriver sig som medlem i en förening, också är fylld med arbetsiver och ansvarskänsla. Är han det inte, så blir han det. Först när vi arbeta för en sak, vinner den vår kärlek. Först då lära vi förstå vår uppgift, när vi med liv och lust deltaga i ungdomsföreningsarbetet.

Må var och en därför med frimodig hjälpsamhet deltaga i föreningslivet. Hembygden väntar på oss, och vi få icke låta den vänta förgäves. Det är vår plikt att ta hand om hembygden. Vi få icke svika vår sak, huru svåra förhållandena än gestalta sig.

Svår vinterstorm.

Natten mot senaste söndag utbröt en synnerligen häftig storm, åtföljd av snöyra. Vindstyrkan uppgick tidtals till c:a 10 Beaufort och stormen åstadkom skada såväl till lands som till havs.

Från mitt fönster.

Ved- och hölass följa varandra i en oavbruten ström längs landsvägen. Körsvenerna springa huttrande bredvid. Äntligen har det blivit en köldknäpp, som räddat mången från bränsle- och foderbrist. Det har varit så illa ställt, att moss- och sankmarker icke kunnat beträdas med häst. För icke så länge sedan såg jag ett par bönder leda hem hästarna, emedan lassen fastnat i dyn. „Det här kan man aldrig kalla vinter“, säga de gamla. „Tacka vet jag, när snödrivor, höga som hus, lågo från december till april. Se, det var vinter! Och vad ska man tro om isarna mellan fastlandet och öarna? De brista ju mer än de bära. Och det i slutet på januari! Mången vormsö- och noarootsibo ha fått sig ett kallt bad, mest vormsöbor förstås. Men enligt uttalande för „Päevaleht“ lär detta bero på att vormsöborna äro så modiga och icke skyfaror. Alltså är vintern utan skuld. Men vormsöborna ombes att meddela till „Kustbon“ om vad som tilldrager sig på ön. Hittills har jag bara i estn. tidningar kunnat följa med händelserna där ute och det är ej många svenskar, som ha råd att bestå sig med estniska tidningar. Låt oss alltså få mera nytt från er ö!

Häromdagen såg jag en bonde, som obarmhärtigt piskade sitt arma ök. På en hövlig förfrågan, vad som förorsakade utbrottet, svarade mannen på estniska: „Mis sa kurat keksid. Heinakoorem on suur, tee on halb ja hobune on lahi“. Vilket betyder: „Va f-n tjatar du. Hölasset är stort, vägen är dålig och hästen är mager“. Alltså var mannen utan skuld.

Under feta rubriker meddela tidningstelegrammen huru Italien med moderna mordredskap nedgör Abessinien's fredliga befolkning. På förfrågan av N. F. förklarade Italien, att Abessinien's folk är efterblivet och obildat. Italien har således åtagit sig den otacksamma uppgiften att sprida europeisk kultur i Abessinien. Bland andra,

Matts Klingberg.†

Måndagen den 10 ds avled i Tallinn Matts Klingberg från Tuksi (Bergsby).

Den avlidne hade en längre tid vistats i Amerika och genom ihärdighet och sparsamhet förvärvat sig ekonomiskt oberoende. Efter återkomsten till hemlandet arbetade han ivrigt för höjandet av sin hembygds kultur genom att inrätta kvarnar och sågverk m. m.

Matts Klingberg var ogift och sörjes närmast av syskon, släkt och vänner.

som utsatts för italienarnas ohejdade mordlusta, råkade också svenska Röda korsets lasarett och dess personal. En svensk läkare dödades, föreståndaren sårades och inventarierna förstördes. Detta företogo italienarna bara för att några stackars abessinier, som sökt skydd hos svenskarna, skulle få njuta modern kultur. Alltså är Italien utan skuld. O tempora, o mores!

Detta krig för tanken osökt tillbaka till den tid på 1300-talet, då tyskarna under religionens täckmantel trängde in i Livland, underkuvade livländarna, vilka sedan fingo bistå tyskarna i deras „mission“. Blod flöt och hemmen plundrades, tills även esternas motstånd var brutet. Men folket här i landet var obildat och dessutom hedningar. Alltså ansågo sig tyskarna vara utan skuld.

Vårt land har på senare tid fått en inre fiende, s. k. frihetskämpar, som genom sitt uppträdande äventyra landets självständighet. Det har knakat i statskeppets fogar. Med okuvlig energi och en aldrig slappnande vilja har Riksdästen lett land och folk in i lugnare förhållanden. Men för att kunna trotsa nya faror, nya stormar behöver Riksdästen ditt och mitt stöd. Gå därför den 23, 24 och 25 februari till valurnan, nedlägg i den dinja-sedel och man skall om dig utan hän kunna säga, att du är utan skuld.

Don Ossian.

Ungdomsföreningarnas aftonunderhållning.

(Forts.)

Förslag till Runebergsfest.

1. Körsång: „Svanen“, „Till en fågel“, „Vallgossen“, tonsatta av Pacius (nr. 66, 56 och 62 i S. F. V. sångbok).

2. Föredrag om t. ex. Runebergs liv och diktning, Runeberg som psalmförfattare eller Hjältarna i Fänrik Ståls sägner.

3. Tablå: Runebergs dikt „Källan“ eller „Oihonna och de tre friarna“ (till deklamation av ett brottstycke ur „Kung Fjalar“).

4. Deklamation: Någon dikt ur Fänrik Stål sägner eller dikten „Kyrkan“, som även kan reciteras till musik av Runar Lemberg (melodram).

5. Solosång: „Den sjuttonåriga“, (ingår i sångsamlingen Det sjungande Finland) — „Men det var då“ samt „Den långa dagen“, tonsatta av H. Kjerulf. Dessa tre äro enkla, vackra sänger, lämpade även för oskolade röster. Mera krävande äro följande solosånger: „Den första kyssen“ och „Men min fågel märks dock icke“ (musik av J. Sibelius) samt „Den enda stunden“ (komp. av O. Merikanto).

6. Teater: Liljekonvaljen från Kronoby (Stycket handlar om Runebergs ungdomskärlek och är författat av mag. S. Strömborg. Ingår i S. F. V.'s kalender år 192?).

Bland ovanstående programnummer torde varje förening finna uppslag till program för en Runebergsafton. Allt medhinnas knappast vid en och samma fest. Det är ju ej heller nödvändigt. Man tager det man går i land med. — Och om man arrangerar en tablå, kan teaterstycket utelämnas — eller tvärtom.

Undertecknad står gärna till hands med närmare upplysningar om tablåerna och var noter till ovannämnda sänger kunna erhållas

G. E. M.

Hemlandet.

Vormsi.

Lördagen den 8 och söndagen 9 ds gick på Vormsi i upplysningens tecken. Ortskommittén för upplysningsarbetet beträffande den förestående folkomröstningen hade anordnat flere samkväm på ön.

Utifrån voro hitresta riksdagsmän A. Westerblom och herr Rud. Timmerman. Lördagen kl. 8 voro männen i Sviby mangrant församlade för att åhöra och själva dryfta frågan om den förestående folkomröstningen. Om söndagen höllos icke mindre än tre möten, kl. 12,30 på prästgården i Hullo, kl. 3 i Kärrslätt och kl. 6,30 i Rälby. Överallt var deltagandet livaktigt, och man märkte att intresse förefanns till att grundligt sätta sig in i dagens mest brännande fråga. Ämnet behandlades mångsidigt av herr M. Westerblom, R. Timmerman och läraren Kalff.

Det vore blott önskvärt, att även kvinnorna visade mera intresse för dylika grundläggande frågor.

Egendomligt var det också att ingen est hade infunnit sig till de anordnade mötena, trots att det var utlyst, att där ester komma att vara närvarande, skulle frågan behandlas på bägge språken.

Efter söndagens möten kunde hr. Westerblom tyvärr icke stanna längre och lämnade redan samma kväll ön, medan hr. Timmerman ännu under ett par dagar kommer att besöka en del byar och fortsätta med upplysningsarbetet.

Efter en så saklig och mångsidig behandling av frågan återstår nu blott att hoppas, att varje man och kvinna gör sitt bästa i arbetet för det demokratiska statsskicket.

Estniska pressen.

Under rubriken: „Kampen för skandinavisk eller tysk orientering i Finland“ skriver sign. S. M. i „Päevaleht“ av den 4 ds hur sympatien pendlar de två riktningarna emellan. Sign. S. M. påstår att i slutet av sistlidna år hade den

skandinaviska orienteringen blivit till en allmän världs-åskådning, men att häri icke ännu talats till slut bevisa de ofta återkommande notiserna i finska pressen. Sign. S. M. finner att huru önskvärd och nyttig en skandinavisk orientering för Finland än är, bör man dock icke glömma att i vissa kretsar arbetas enligt bestämd plan på att rikta allmänhetens sympatier för Tyskland. I spetsen för den tyska orienteringen går „Uusi Suomi“ i vars spalter man ofta finner beskrifningar om Hitler-Tyskland. Finland har ofta besök av tyska skriftställare, lärare och turistorganisationers representanter. Exkursioner organiseras från och till båda länderna alla tider om året.

Å andra sidan har åter frågan upptagits om utbyte av skol-elever med Sverige. Detta utbyte med Sverige bleve billigare och ligger också närmare till hands. Språkhinder skulle ej heller förefinnas och varje finländsk elev komme att känna sig mer hemma i Sverige än i Tyskland. Finlands kultur skulle även vinna mer på ett intimare samarbete med de skandinaviska länderna än med Tyskland, där i stället för gammal tysk kultur bjudes på modern ersättningskultur.

Sovjet bad om ursäkt.

Sovjetryska sändebudet i Estland har till regeringen framfört sin regerings uppriktiga beklagande med anledning av gränskränkningen den 5 ds, då 5 ryska flygmaskiner flögo över estniskt territorium. Ministern medelade samtidigt, att fallet kommer att underkastas sträng räfst.

Kaptenen dog på kommandobryggan.

På tisdagsmorgonen inkom till Tallinn danska ångaren „Magnus“ med flaggorna på halvstång. Det framgick snart, att ångarens befälhavare avlidit under resan från Memel till Tallinn.

På söndagsmorgonen, då ångaren befann sig på höjden av Vilsandi, sjönk kapten K. Hjorth övöantat ihop och fördes till

sin hytt och uppgav kort därpå andan.

Vid besiktningen av liket efter ångarens ankomst till Tallinn framgick att kapten Hjorth avlidit på grund av hjärtslag, vilket även beriktigades av ångarens underbefäl och besättning, därigenom att befälhavaren en längre tid lidit av en svår hjärtåkomma. Emedan „Magnus“ under färden blivit utsatt för hård storm, är det möjligt att befälhavaren överanstängt sig.

Kapten Hjorths stoft föres antagligen till Köpenhamn, där hans familj är bosatt.

Ångaren „Magnus“ går på ruten Bordeaux - Köpenhamn - Tallinn. Som mellanhamnar angöras Memel och Riga.

Församlingsafton i Tallinn.

Torsdagen den 13 ds hade anordnats församlingsafton å Sv. folkskolan, dit i främsta rummet äldre församlingsbor infunnit sig.

Programmet upptog föredrag av prosten K. Nilsson om J. O. Wallin, vilket med intresse åhördes. Prosten Nilsson skildrade på ett fångslande sätt den store skaldens och predikantens liv. J. O. Wallin härstammade från ett varmt religiöst hem och sin barnatro förde Wallin som arv med sig ut i livet och var ofta tvungen att kämpa mot sin tids rådande åskådningssätt.

Efter föredraget följde berättelsen om „Psalmfarfar“, uppläst av prostinnan M. Nilsson.

Sedan föredrog hr. A. Aspelin, ackompanjerad av fru G. Stahl Dvids 18 psalm, mel. av O. Olsson, „Bön“ av Ejnar Eklöf, „Vandringen“ av E. Melartin.

Efter programmets slut serverades te.

Prosten K. Nilsson talade även om nödvändigheten av en läsestuga och samlingslokal, en fråga som länge varit aktuell och föreslog, att man skulle tillsätta en kommitte, som skulle ta saken om hand. Till kommitterade utsågas enhälligt prosten och prostinnan Nilsson, frk. D. Peterson, frk. A. Ingman och hr. M. Westerblom. Även sparbössor för den svenska kulturfonden utdelades.

Selma Lagerlöf norska i Tartu.

Bokförlaget Noor-Eesti i Tartu gör i en annons i landets tidningar reklam för den estniska översättningen av Selma Lagerlöfs bok, „Gösta Berlings saga“,... den berömda norska författarinnans populäraste verk, vilket förskaffat henne Nobel-priset och blivit översatt till nästan alla kulturspråk. Redan i många år har i Tartu funnits svensk lektorat och på senare år till och med professur i svenska språket och litteraturen, men man tycks ännu icke ha lyckats

bibringa stadens litterära representanter kunskap om att den världsberömda författarinnan är svenska.

Postflyg till öarna.

Poststyrelsen har för avsikt att befordra posten till öarna med flyg, om förbindelserna båtledes på grund av isförhållandena avbrytas.

Meddelande.

Svenska Odlingens Väners bibliotek hålles öppet varje tisdag kl. 18—19. Vid samma tillfälle emottagas även medlemsavgifter.

Utgivare:

Svenska Odlingens Vänner

Redaktion:

M. Westerblom, ansvarig red.
A. Stahl.
A. Aspelin.

Lokalredaktörer:

Vormsi, T. Gördström.
Noarootsi, V. Pöhl.
Höbring, A. Vesterberg.
Roslep, A. Bergman.

Rüütli 3, Tallinn. Tel.470-08

Prenumerationspris:

Inrikes	Utlandet
1 år Ekr 2:—	1 år Ekr. 4:—
1/2 " " 1:—	1/2 " " 2:—

Utlandet.

England bygger jätteleftskepp.

Enligt en söndagstidning har en brittisk finansgrupp planer på att bygga ett jättestort leftskepp för trafik över Nordatlanten. Biljettpriset Plymouth-New York skulle bli 55 pund sterling. Som en jämförelse kan nämnas, att avgiften för denna resa beräknas bli minst 240 pund på det hydroplan som Imperial Airways planerar att sätta in på den nordatlantiska linjen.

Kölden i USA fruktansvärd i västra staterna.

Staterna i mellersta västern, från Klippiga bergen till Illinois, ha hemsökts av den värsta snöstorm, som förekommit där på flera år.

Termometern sjönk på flera ställen till —40 grader. Ett tiotal tåg sitta fast i snödrivorna.

Dessie utsatt för våldsamt bombanfall.

Från Addis Abeba meddelas:

Sju italienska flygplan överflögo på söndagsmorgonen Dessie, som de utsatte för ett häftigt bombardemang, vilket varade över en timme.

Fyra tunga bomber föllo över själva staden, men svårast utsatta voro de kringliggande byarna. Brandbomber satte eld på skogen kring staden och ännu på middagen rasade bran-

■	H	A	M	N	■	■	K	U	S	T	■
H	A	L	M	■	Å	L	■	R	O	V	A
O	S	T	■	I	S	A	D	■	L	Å	N
T	T	■	■	S	K	R	I	■	■	L	E
A	■	B	O	■	A	V	■	Å	R	■	T
■	■	Å	R	V	A	■	■	S	T	O	R
■	T	Ö	A	R	■	■	K	A	R	O	■
R	■	D	N	■	B	E	■	L	O	■	B
U	V	■	■	P	E	S	T	■	■	R	Ö
N	E	D	■	S	T	A	V	■	B	U	R
Ö	K	E	N	■	T	U	■	H	A	N	S
■	E	L	I	N	■	■	H	Ö	S	T	■

Lösning av korsordsgåtan nr. 1.

Den först öppnade rätta lösningen har insänts av fröken Agneta Lindström, Hullo, Vormsi. Eftersom fröken Lindström redan är prenumerant, sändas kr. 2 i kontanta.

Tallinns torgriser:

Kött:

Svin (hela) 48—55 s., svinfläsk 50—70 s., rökt skinka 115—140 s., nötkreatur 25—60 s., kalv hela 40—60 s., får hela 45—55 s. per kg.

Fisk:

Strömming 18—25 s., gös 80—130 s., ål 100—250 s., abborre 30—40 s., gädda 50—70 s., torsk 20—30 s., sik 80—150 s. per kg. Ägg 12—17 s. paret.

Hö:

Klöverhö 95—120 och ängshö 75—90 sent pr. pud.

Gudstjänster.

Svenska kyrkan i Tallinn: Söndagen den 16 februari kl. 11 fm. svensk högmässa, prosten K. Nilsson. Söndagssk.

den. Ett av de viktigaste målen för flygbombardemanget var kejsarliga palatset, som är beläget i stadens centrum. Om antalet döda och de materiella skadornas omfattning vet man hittills intet, men inga utlänningar befinner sig bland de omkomna. Kejsaren lade i dagen stor kallblodighet. Han vägrade att söka skydd och lär själv ha skött en av de luftvärnskanoner, som trätt i verksamhet så snart de italienska flygplanen visade sig.

Slutresultat i 18-kilometersloppet i Garmisch-Partenkirchen.

1. Guldmedaljvinnaren Larsson (Sverige) 1 t. 14 min. 38 sek.;
2. Hagen (Norge) 1:15.33;
3. Niemi (Finland) 1:16.59;
4. Matsbo (Sverige) 1:17.02;
5. Hoffbacken (Norge) 1:18.13.

Som 10:de man kom Jalkanen (Finland) 1:19.27.